

Zestaw ćwiczeń wspomagających rozwój percepcji słuchowej do wykonywania z dzieckiem w domu

Ćwiczenia słuchu fizycznego (3-6 latki)

- **Słuchanie ciszy**

Dziecko określa rodzaj dźwięków dochodzących z otoczenia i nazywa czynności, które to powodują. Określa odległość miejsca, z którego dochodzi dźwięk.

- **Zgaduj – zgadula**

Dziecko siedzi na podłodze tyłem do rodzica, który daje mu do rozpoznania zagadki słuchowe: np. klaszcze, uderza łyżką w kubek, puka palcem w szybę itp. Po każdym usłyszanym dźwięku dziecko odwraca się i mówi co usłyszało.

- **Powtórz co usłyszałeś**

Rodzic mówi do dziecka szeptem, przez papierową tubę:

- pojedyncze słowa
- proste zdania
- zagadki

Zadaniem dziecka jest powtórzenie usłyszanego słowa, zdania lub rozwiązanie zagadki.

- **Instrumenty**

Rodzic zaprasza dziecko do wspólnego muzykowania. Demonstruje dziecku kolejno brzmienie 3 instrumentów np. grzechotka, bębenek, trójkąt. Następnie prosi by dziecko zasłoniło oczy i odgadły na jakim instrumencie rodzic zagrał. Jeśli dziecko dobrze rozpoznało brzmienie 3 instrumentów, możemy zwiększyć ilość instrumentów do 5.

W przypadku braku instrumentów można wspólnie zrobić je z dzieckiem

- **Przedmiot a dźwięk**

Rodzic siedzi z dzieckiem na dywanie i demonstruje 3 przedmioty, a po dłuższej zabawie 4 i 5 przedmiot. Dziecko wraz z rodzicem wspólnie sprawdza jaki dźwięk wydają poszczególne przedmioty (spadające klucze, uderzenia w plastikową butelkę, stukanie plastikowymi klockami, darcie papieru, spuszczenie powietrza z balona). Następnie dziecko zamyka oczy i kolejno rozpoznaje prezentowane przez rodzica dźwięki.

- **Zagłuszacz**

Rodzic włącza muzykę (zagłuszacza) i w trakcie jej odtwarzania prezentuje dźwięki z ćwiczenia „Przedmiot a dźwięk”. Dzieci rozpoznają znane już wcześniej dźwięki podczas próby ich zagłuszenia przez grającą muzykę.

Odtwarzanie struktur dźwiękowych (4-6 latki)

- **Słucham uważnie – odtwarzanie struktur dźwiękowych**

Dziecko jest odwrócone tyłem do rodzica. Rozpoznaje rodzaje dźwięków: tupanie, klaskanie, uderzanie dłońmi o uda- odtwarza usłyszany rytm, wykonuje czynność zachowując prawidłową liczbę usłyszanych dźwięków.

- **Klocki**

Rodzic wystukuje na klockach dowolny rytm a dziecko po chwili go powtarza.

- **Kody – odtwarzanie struktur dźwiękowych**

Rodzic przygotowuje kartkę z kodami dla dziecka. Dziecko wygrywa na bębenu, wyklaskuje podany rytm.

Np.:

☺☺☺ ☺ ☺ ☺☺

+ +++ ++ +

- **Graficzne odtwarzanie rytmu (za pomocą klocków, kasztanów, guzików)**

Rodzic prosi by dziecko wsłuchało się w wystukiwany przez niego rytm i postawiło tyle klocków (kasztanów, guzików) ile razy rodzic klasnął. Jeśli między klaśnięciami były przerwy prosi, by dziecko zachowało przerwy w trakcie układania rytmu. Po każdym graficznym zapisie przez dziecko wspólnie sprawdzamy, czy zapis jest prawidłowy.

- **Kłaśnij, tupnij, raz i dwa**

Dziecko słucha i odtwarza po rodzicu np. dwa razy tupnięcie, trzy klaśnięcia i jeden podskok.

Rymy (4-6 latki)

- **Tworzenie rymu**

Dziecko wymyśla/tworzy rym do słów podanych przez rodzica

Np. panna – *wanna*, dama- *rama*, kłódka- *łódka*

- **Rymowanki**

Rodzic prosi aby dziecko dokończyło rymowankę:

- Lata osa koło(nosa)
- Leci muszka koło(uszka)
- Ciele co językiem.....(miele)
- Owoce spadają, dzieci je(zbierają)
- Andrzej maluje, mama(np. rysuje)

- **Zabawa z piłką**

Rodzik rzuca do dziecka piłkę, prosząc : *Podaj rym do podanego słowa: żarówka, kaczkę, czapka....*

- **To się rymuje**

Rodzik prosi dziecko aby posłuchało wskazówek, które umożliwią mu uzupełnienie brakujących rymów. Po wysłuchaniu wskazówki dzieci starają się uzupełnić zdania właściwymi rymami np.

To jest wyraz rymujący się z „kłódka”
Pływa po morzu, to jest.....(łódka)

To jest coś co rymuje się z „miasto”
Jest słodkie, jem je na deser. Już wiem, to(ciastko)

To, o czym mówimy, rymuje się z „duża”
Na chodniku, gdy deszcz pada, robi się(kałuża)

To jest małe zwierzę, rymuje się z „płotek”
Już wiem, to(kotek)

Ćwiczenia analizy słuchowej (5-6 latki)

- **Liczmy wyrazy**

Rodzik tłumaczy, że będzie wypowiadał zdania składające się z kilku słów, a dziecko w tym czasie będzie próbowało policzyć, z ilu wyrazów składało się zdanie. Każdy usłyszany wyraz ma swój odpowiednik w układanych przez dzieci klockach. Zaczynamy od prostych trzywyrazowych zdań, a staramy się skończyć na pięciowyrazowych . Układane klocki pomagają dziecku przeliczyć wyrazy, które tworzą zdanie.

- **Wycinamy wyrazy**

Rodzik rozdaje dziecku kartki papieru, wypowiada zdania trzywyrazowe, a później cztero- i pięciowyrazowe. Prosi aby dziecko policzyło wyrazy, z których składają się zdania. Każdą karteczkę papieru dziecko przecina wzdłuż na tyle części, ile jest wyrazów w zdaniu. Wspólnie z dzieckiem sprawdzamy poprawność wykonania zadania.

- **Zabawy z piłką**

Rzucamy do siebie nawzajem piłkę, osoba która ma piłkę mówi: *Wypowiem słowo i rzucę do ciebie piłkę, a ty podzielisz je na sylaby.* Zabawę powtarzamy kilka razy.

- **Zabawa w kuchni**

Bawimy się np. w kuchni. Rodzik wypowiada słowo znajdujące się w kuchni sylabami a dziecko musi je odnaleźć. Np. czaj-nik, lo-dów-ka

- **Sylaby a guziki**

Rodzic rozdaje dziecku guziki i siada z nim na dywanie. Wypowiada wybrane słowa np. imiona postaci z bajek, a dziecko dzieli wyraz na sylaby, jednocześnie układając przed sobą tyle guzików, ile sylab jest w danym słowie.

- **Tworzymy słowa**

Dzieci samodzielnie tworzą wyrazy zaczynające się na określoną przez rodzica sylabę
Np. **SA**: samochód

- **Tworzymy słowa 2**

Dzieci samodzielnie tworzą wyrazy kończące się na określoną przez rodzica sylabę
Np. **wa**: krowa

Ćwiczenia syntezy słuchowej (5-6 latki)

- **Koszykówka sylabowa**

Ustawiamy na środku pokoju pudełko lub kosz i przygotowujemy wspólnie z dzieckiem gazetowe piłki. Dziecko stoi przed koszem. Rodzic rozpoczyna zabawę wypowiadając sylabę, np., **ma** -

Zadaniem dziecka jest podstawienie dowolnej drugiej sylaby i dokonanie syntezy nowo powstałego wyrazu np. maki, mama, masło itp. Dziecko wypowiada głośno wyraz i w nagrodę wrzuca do kosza piłkę (za prawidłowe słowo 1pkt, za celne wrzucenie też 1 pkt.).

- **Pocięte sylaby**

Rodzic przygotowuje obrazki przedstawiające różne przedmioty. Obrazki są podzielone liniami prostymi, pionowymi na tyle części, ile sylab jest w danym wyrazie. Dziecko przecina obrazki wzdłuż linii, następnie głośno wypowiada poszczególne sylaby, łącząc ze sobą części obrazka.

Ćwiczenia słuchu fonemowego(5-6 latki)

- **Co słyszysz?**

Rodzic prosi dziecko by podniosło rękę, gdy usłyszy wyraz zaczynający się na głoskę **s**. Kiedy rodzic wypowie wyraz z głoską **sz** , dziecko pociera dłonią o dłoń.

- **Różnicowanie sylab podobnych**

Rodzic wypowiada grupę sylab, dziecko daje znak, gdy usłyszy umówioną sylabę, np.:

ma pa, ba, wa, **ma** , ba, **ma**

- **Podnieś rękę**

Rodzic dobiera sylaby zbliżone brzmieniem (z wykorzystaniem głosek opozycyjnych) i poleca by dziecko podniosło rękę w momencie usłyszenia określonej sylaby

da – ba ga da

opracowała : Anna Stramska